

Bilaga 2

ÅRSREDOVISNING FÖR FÖLJEFORSKNING AV EN INGÅNG 2018

Projektägare: Linköpings kommun

Projektid: 2015-10– 2017-10

Kontaktpersoner som kan svara på frågor om insatsen:

Lena Strindlund
Verksamhetsdoktorand
Samordningsförbundet i Centrala Östergötland
Platensgatan 5A
076-3774727
lena.strindlund@linkoping.se

SAMMANFATTNING

Följeforskningen av En ingång påbörjades i oktober 2015 i samband med att projektet startade och avslutades i oktober 2017, fyra månader efter att projektet avslutades. Utgångspunkten för följeforskningen har varit lärande utvärdering, vilket innebär en kombination av kvalitativa och kvantitativa metoder för att fånga och utvärdera effekter och processer i projektet.

Det övergripande syftet med följeforskningen har varit att bidra med kunskap kring samverkan och med ett teoretiskt perspektiv öka förståelsen för det som sker i praktiken. Detta har skett genom muntliga och skriftliga återkopplingar till aktörer inom projektorganisationen samt SCÖ:s beredningsgrupp och styrelse.

Arbetsrapport 1 (juni 2016) fokuserade på uppstartsprocessen och lyfte fram brister i projektorganisationen och påtalade vikten av att tydliggöra roller, mandat och förväntningar kring aktörerna i projektorganisationen.

Arbetsrapport 2 (januari 2017) fokuserade på projektets arbetsmetod och lyfte fram behovet av att tydliggöra projektets programteori.

I slutrapporten (oktober 2017) låg fokus på förståelse för projektets utveckling och nedläggning och lärdomar som kan dras av utvärderingen inför framtida samverkans- och verksamhetsutvecklingsprojekt.

Samtliga rapporter finns på SCÖ:s hemsida.

UTFÖRANDE OCH RESULTAT

I januari 2017 presenterade följeforskningen arbetsrapport 2 som fokuserade på En ingångs arbetsmetod och byggde på 7 fokusgruppintervjuer med projektpersonal och handläggare och personal i hemorganisationer. Utvärderingen visade att det fanns olika bilder i projektet och i hemorganisationerna gällande syfte, målgrupp, insatser och målsättning. Utifrån detta resultat lyfte följeforskningen behovet av att tydliggöra projektets programteori samt att justera projektets målsättning.

Under våren 2017 fattade styrgruppen för En ingång beslut om nedläggning och projektet avslutades i förtid i juni 2017. Nedläggningen påverkade följeforskningens upplägg och den ursprungliga utvärderingsplanen justerades till att fokusera på nedläggningsprocessen och att beskriva de hinder och utmaningar som projektet haft och som kom att påverka utvecklingen och orsaka nedläggningen.

Datinsamlingen under nedläggningsperioden bestod av intervjuer med projektpersonal (nio st) samt representanter för styrning och ledning (8 st) kring deras uppfattningar om målgruppen, projektorganisationen, själva projektet samt nedläggningsorsaker. Detta kompletterades med en målgruppsanalys av ungdomarna som var inskrivna på En ingång som byggde på 17 intervjuer med ungdomar, SUS-data från 103 deltagare samt enkät-data från 37 deltagare.

Utvärderingen visade att det fanns fler olika utmaningar före och under projekttiden, som var och en utgjorde hinder för projektets utveckling och som tillsammans bidrog till projektets nedläggning. Bristande förarbete och förankringsarbete var en av orsakerna där avsaknaden av en målgruppsanalys och en programteori för projektet samt en otydlig projektansökan utgjorde hinder för projektets utveckling och måluppfyllelse. En annan orsak var brister i projektorganisationen gällande oklarheter i roller, uppdrag och ansvar. Slutligen betonades bristerna i styrning och uppföljning av projektet vilket möjliggjorde projektlidning. Konsekvensen av dessa brister var att parterna saknade vilja och förutsättningar att ta ett ekonomiskt ansvar för implementering av En ingång och istället förordade nedläggning.

Måluppfyllelse

Målet med utvärderingen har varit att följeforskningen kontinuerligt ska bidra till projektets utveckling genom ett nära samarbete mellan forskning och projekt och täta återkopplingar av resultat. I den ursprungliga utvärderingsplanen var tanken att följeforskningen skulle utvärdera processer och effekter av projektet fram till 2019. På grund av utvecklingen i projektet med svårigheter att rigga en kontrollgrupp samt tidigarelagd nedläggning fick upplägget justeras och fokus kom att hamna på processer och generella lärdomar kring samverkan samt praktiska rekommendationer inför kommande samverkansprojekt.

Resultatspridning och implementering

Återkoppling av resultaten av följeforskningens arbete har skett kontinuerligt under projekttiden utifrån principen med lärande utvärdering, både muntligt och skriftligt. Under 2017 har återkopplingen skett i form av arbetsrapport 2 (januari 2017) och slutrapport (oktober 2017). Resultatet av arbetsrapport 2 presenterades för aktörerna i projektorganisationen (januari 2017) och resultatet av slutrapporten för SCÖ:s beredningsgrupp (december 2017). Samtliga rapporter från följeforskningen finns på SCÖ:s hemsida.

REFLEKTIONER OCH SLUTSATSER

Det övergripande syftet med följeforskningen av En ingång var att bidra med ökad kunskap kring samverkan och med ett teoretiskt perspektiv öka förståelsen för praktiken.

Nedan följer ett urval av de teorier och forskning som använts i rapporterna som underlag för de slutsatser som dragits och de rekommendationer som ges:

Wilder Research "Program logic and logic models" August 2009 www.wilderresearch.org

Brunlin, G. & Svensson, L. (2011) "Att äga, styra och utvärdera stora projekt". Lund, Studentlitteratur

Nationella rådet (2017) Strukturerad behovsanalys. www.finsam.se

Pillai, K.G., Hodgkinson, G.P., Kalyanaram, G. & Nair, S. R. (2017): "The Negative Effects of Social Capital in Organizations: A Review and Extension", International Journal of Management Reviews, Vol. 19, 97–124.

Huxham, C. (2003) "Theorizing Collaboration Practice" Public Management Review, 5 (3), 401-423.

De Rijk, A., van Raak, A., van der Made J. (2007) A New Theoretical Model for Cooperation in Public Health Settings: The RDIC Model. Qualitative Health Research, 17, 8.

REKOMMENDATIONER

Slutrapporten avslutas med några generella rekommendationer kring samverkan samt några praktiska rekommendationer inför framtida samverkansprojekt och verksamhetsutveckling.

Generella rekommendationer

- Grunden för en framgångsrik samverkan är att förstå komplexiteten i samverkansformens natur och acceptera att problem och hinder är en naturlig del av upplägget.
- Utvärdering av samverkan kräver tålamod då effekter av samverkan inte alltid kan mätas i form av tydliga utfall utan kan visa sig som oväntade effekter av samverkansprocessen.
- Genom att använda teoretiska modeller ökar förståelsen för vilka bakomliggande faktorer som påverkar att olika samverkansaktiviteter leder till samverkansvinster och andra till samverkanströghet. Teorierna kan också användas som verktyg i att hantera hur dessa faktorer kan bemötas.

Praktiska rekommendationer

- Individinriktade projekt bör föregås av en strukturad målgrupps- och behovsanalys med en kartläggning av målgruppen och deras behov samt inventering av om och hur dessa behov kan tillgodoses via insatser i ordinarie verksamhet eller insatser finansierade av samordningsförbund.
- Projektansökan/planen bör förutom målgrupps- och behovsanalysen även innehålla en logisk modell för projektet som tydliggör projektets programteori och visar hur projektets innehåll hänger ihop med projektmålen. Ansökan/planen bör även innehålla en kommunikationsplan för hur projektet ska förankras i organisationerna, både före och under projekttiden samt en avsiktsförklaring för att säkerställa att alla deltagande

organisationer är engagerade och har tydliggjort respektive organisations förväntningar och målsättning med projektet.

- Utvärderingen belyser även betydelsen av en medveten rekrytering till projektorganisationen där mandat och ansvarsområden samt roller och uppdrag för varje deltagande aktör är definierade. Rekommendationen är att utgå från Brulin och Svenssons projektorganisationsmodell för att möjliggöra ett hållbart utvecklingsarbete där projektet når bestående resultat och effekter.
- Styrning och ledning bör arbeta aktivt med uppföljningar av projektet för att säkerställa måluppfyllelse i förhållande till projektplan och därmed undvika projektglidning.
- Som ett stöd i detta arbete kan interaktivt lärande utvärdering användas. Utvärderingen kan även ses som ett verktyg för att ge ökad transparens i projektorganisationen vilket symboliseras genom den röda linjen i modellen. En erfarenhet från utvärderingen är dock att även utvärderarnas roll och uppdrag bör förtydligas för att maximera nyttan för projektorganisationen och minimera polariseringseffekter och upplevelsen av utvärderingen som ett hot.